

## รูปแบบอารมณ์ขัน ทักษะเครือข่ายและผลการเรียนสะสมของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการ

### Humor Styles, Networking Skills, and Grade Point Average Among Undergraduate Management Students

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี

Chaiyaset Promsri

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Corresponding Author: Chaiyaset.p@rmutp.ac.th

#### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) ศึกษาความสามารถของรูปแบบอารมณ์ขันในการพยากรณ์ทักษะเครือข่าย และ 3) เปรียบเทียบทักษะเครือข่ายของนักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกัน การวิจัยใช้การสำรวจภาคตัดขวางเชิงปริมาณ ผู้เข้าร่วมเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเจรจาและภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง จากนักศึกษาทั้งหมด 226 คน มีผู้สมัครใจตอบแบบสอบถามสมบูรณ์จำนวน 185 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบวัดรูปแบบอารมณ์ขันและแบบวัดทักษะเครือข่าย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การถดถอยพหุคูณ และ Welch's ANOVA ผลการศึกษาพบว่า อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง ( $r = .342, p < .001$ ) และอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง ( $r = .271, p < .001$ ) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะเครือข่าย เมื่อควบคุมรูปแบบอารมณ์ขันอื่นในแบบจำลอง พบว่า อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง ( $\beta = .275, p < .001$ ) และอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง ( $\beta = .244, p = .001$ ) สามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก ขณะที่อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวสามารถพยากรณ์ในทิศทางลบ ( $\beta = -.234, p = .002$ ) โดยแบบจำลองอธิบายความแปรปรวนของทักษะเครือข่ายได้ร้อยละ 19.0 ( $R^2 = .190$ ) นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันมีทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ ( $p = .006$ ) และทักษะเครือข่ายโดยรวม ( $p = .026$ ) แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มี GPA 2.00–2.99 มีคะแนนทั้งสองด้านสูงกว่ากลุ่มที่มี GPA ตั้งแต่ 3.26 ขึ้นไป สะท้อนว่ารูปแบบอารมณ์ขันแต่ละประเภทมีความเกี่ยวข้องกับทักษะเครือข่ายแตกต่างกัน และควรพิจารณารูปแบบอารมณ์ขันแต่ละด้านในการพัฒนาทักษะเครือข่ายของนักศึกษา

**คำสำคัญ:** รูปแบบอารมณ์ขัน, ทักษะเครือข่าย, นักศึกษาระดับปริญญาตรี, ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, ทักษะทางสังคม

#### ABSTRACT

This study aimed to 1) examine the relationships between humor styles and networking skills among undergraduate students, 2) determine the extent to which humor styles predict

networking skills, and 3) compare networking skills among students with different cumulative grade point average (GPA) levels. A quantitative cross-sectional survey was conducted among management students enrolled in negotiation and leadership courses at a public university. Of the 226 eligible students, 185 voluntarily completed the questionnaires and provided usable responses. The instruments comprised the Humor Styles Questionnaire and a networking skills scale. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's correlation, multiple regression analysis, and Welch's ANOVA. The results showed that self-enhancing humor ( $r = .342, p < .001$ ) and self-defeating humor ( $r = .271, p < .001$ ) were positively associated with networking skills. After controlling for the other humor styles in the regression model, self-defeating humor ( $\beta = .275, p < .001$ ) and self-enhancing humor ( $\beta = .244, p = .001$ ) positively predicted networking skills, whereas aggressive humor negatively predicted networking skills ( $\beta = -.234, p = .002$ ). The four humor styles jointly explained 19.0% of the variance in networking skills ( $R^2 = .190$ ). Significant differences among GPA groups were also found in relationship-building and maintenance skills ( $p = .006$ ) and overall networking skills ( $p = .026$ ). Students with GPAs ranging from 2.00 to 2.99 scored significantly higher on both outcomes than those with GPAs of 3.26 or above. These findings indicate that humor styles are differently associated with students' networking skills and should be considered individually when developing initiatives to strengthen networking skills among undergraduates.

**Keywords:** Humor Styles, Networking Skills, Undergraduate Students, Interpersonal Relationships, Social Skills

## บทนำ

ในสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเข้มข้นในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทั้งด้านการศึกษา การทำงาน และการพัฒนาอาชีพในอนาคต แนวคิดเรื่องทักษะเครือข่าย (Networking Skill) ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากเป็นความสามารถในการสร้าง รักษา และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ทรัพยากร และโอกาสในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (เบญญาภา วิไลวรรณ, พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2567) ทักษะดังกล่าวไม่เพียงมีความสำคัญต่อบุคคลในช่วงวัยทำงานเท่านั้น แต่ยังมีสำคัญต่อกลุ่มนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงของการสร้างทุนทางสังคม (Social Capital) และการเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงาน

ในบริบทของการศึกษาระดับอุดมศึกษา นักศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน อาจารย์ และบุคคลภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การปรับตัวทางสังคม และโอกาสในการพัฒนาอาชีพในอนาคต อย่างไรก็ตาม นักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านบุคลิกภาพ รูปแบบการสื่อสาร และพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการสร้างและรักษาเครือข่ายความสัมพันธ์ นอกจากนี้ หนึ่งในปัจจัยทางจิตวิทยาที่ได้รับความสนใจในฐานะกลไกสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม คือ อารมณ์ขัน (Humor) อารมณ์ขันเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดความตึงเครียด สร้างบรรยากาศเชิงบวก และเอื้อต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล Martin et al. (2003) ได้เสนอแนวคิดรูปแบบอารมณ์ขัน (Humor Styles) ออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์

อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว และอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง โดยแต่ละ รูปแบบสะท้อนลักษณะการใช้อารมณ์ขันที่ต่างกันและอาจส่งผลต่อผลลัพธ์ทางสังคมในลักษณะที่ต่างกัน

งานวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ทางสังคมหลายประการ อาทิ ทักษะทางสังคม (Salavera et al., 2020) ความสามารถทางสังคม (Nazir & Rafique, 2019; Hernández-López et al., 2026) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Idrees et al., 2020) การสนับสนุนทางสังคม (Karakuş et al., 2014) ความเชื่อมั่นทางสังคม (Afzal, 2017) และการแก้ปัญหาระหว่างบุคคล (Yerlikaya & Karaçoban, 2026) นอกจากนี้รูปแบบอารมณ์ขันยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางจิตวิทยาที่สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ (Dewi & Yanuardi, 2025) การควบคุมอารมณ์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการรับรู้สถานการณ์ทางสังคม (Vasuhi & Srividya, 2025) ตลอดจนสุขภาวะทางจิตและความเป็นอยู่ที่ดี (Kokkinos & Koutsospyros, 2023) แม้ว่างานวิจัยจำนวนมากจะสนับสนุนว่าอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางสังคมในเชิงบวก และอารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวมักสัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางสังคมในเชิงลบ แต่ผลการศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์และอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองยังคงมีความไม่สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น Idrees et al. (2020) พบว่าอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองสามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเชิงบวก ขณะที่ Hernández-López et al. (2026) รายงานว่าอารมณ์ขันเชิงลบบางรูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถทางสังคมบางมิติ ในทางตรงกันข้าม Kokkinos และ Koutsospyros (2023) พบว่าอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองมีความสัมพันธ์เชิงลบกับสุขภาวะทางจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ข้อค้นพบที่ต่างกัันดังกล่าวสะท้อนว่าบทบาทของรูปแบบอารมณ์ขันต่อผลลัพธ์ทางสังคมยังต้องการการศึกษาเพิ่มเติมในบริบทที่ต่างกัน

ในบรรดาประเภทอารมณ์ขันทั้งสี่ อารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเอง (self-defeating humor) เป็นประเด็นที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม เนื่องจากแม้ตามกรอบของ Martin et al. (2003) จะจัดรูปแบบดังกล่าวไว้ในกลุ่มอารมณ์ขันที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัว แต่หลักฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน งานบางส่วนเชื่อมโยง self-defeating humor กับผลลัพธ์ทางสังคมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถทางสังคมที่ต่ำลงและความโดดเดี่ยวทางสังคม (Yip & Martin, 2006; Yue et al., 2014) ขณะที่ Heintz และ Ruch (2018) ชี้ให้เห็นว่าในบางสถานการณ์การใช้อารมณ์ขันรูปแบบนี้อาจมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับอารมณ์เชิงบวกและการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีขึ้น สะท้อนว่า self-defeating humor อาจมีบทบาทต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ซับซ้อนกว่าการจำแนกเป็นเชิงปรับตัวหรือไม่ปรับตัวเพียงด้านเดียว เมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับทักษะเครือข่ายซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่เน้นไปที่ความสามารถทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสนับสนุนทางสังคม หรือความเชื่อมั่นทางสังคม ขณะที่การศึกษาด้านทักษะเครือข่ายโดยตรงยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย

การศึกษานี้จึงต้องการขยายองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ศึกษาอารมณ์ขันกับผลลัพธ์ทางสังคมไปสู่การศึกษาทักษะเครือข่ายโดยตรง ซึ่งจะไปสู่แนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการทำงานในอนาคต ผลการศึกษาคงจะช่วยเพิ่มหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่ายในบริบทของนักศึกษาการจัดการ และเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างเครือข่ายและการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการ

2. เพื่อศึกษาความสามารถของรูปแบบอารมณ์ขันในการพยากรณ์ทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการ

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกัน

## แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 1. รูปแบบอารมณ์ขันและทักษะเครือข่าย

Martin et al. (2003) อธิบายว่าอารมณ์ขันเป็นลักษณะทางจิตวิทยาที่บุคคลใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว และอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง ซึ่งแต่ละรูปแบบสะท้อนวิธีการใช้อารมณ์ขันที่ต่างกันและอาจส่งผลต่อผลลัพธ์ทางสังคมในลักษณะที่ต่างกัน โดยงานวิจัยของ Salavera et al. (2020) พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคมของนักเรียนและนักศึกษา เช่นเดียวกับ Nazir และ Rafique (2019); Hernández-López et al. (2026) พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสังคม ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของอารมณ์ขันต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อีกทั้งงานวิจัยของ Idrees et al. (2020) พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล งานวิจัยของ Karakuş et al. (2014) พบความเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์ขันกับการสนับสนุนทางสังคม รวมถึง Afzal (2017) พบว่าอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นทางสังคมของนักศึกษา และในบริบททางการศึกษางานวิจัยของ Yin et al. (2023) ยังพบว่าการใช้เครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันทางวิชาการของผู้เรียน (Academic Engagement) โดยผู้เรียนที่ใช้เครือข่ายทางสังคมมากขึ้นมีแนวโน้มแสดงความผูกพันด้านการเรียนรู้ทั้งในมิติทางปัญญา อารมณ์และพฤติกรรมทางสังคมมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเครือข่ายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางจิตวิทยาที่สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหลายประการ ดังงานวิจัยของ Dewi และ Yanuardi (2025) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vasuhi และ Srividya (2025) พบว่า ความสัมพันธ์กับการควบคุมอารมณ์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการรับรู้สถานการณ์ทางสังคม รวมถึงงานวิจัยของ Kokkinos และ Koutsospyros (2023) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับสุขภาวะทางจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น และอาจเป็นกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่าย

ในมิติของการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล งานวิจัยของ Yerlikaya และ Karaçoban (2026) พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างบุคคล ขณะที่ Tepordei et al. (2014) รายงานว่าอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคล นอกจากนี้ งานวิจัยในบริบทการศึกษายังพบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Bautista, 2022; Chaigusin & Promsri, 2020) รวมถึงการรับรู้เชิงบวกของผู้เรียนต่อผู้สอนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (James & Fox, 2024) ผลการศึกษาเหล่านี้สะท้อนว่าอารมณ์ขันไม่ได้มีบทบาทเพียงในการสร้างความสนุกสนาน แต่ยังเป็นทรัพยากรทางสังคมและจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์และการปรับตัวของผู้เรียน

เมื่อพิจารณาในบริบทของทักษะเครือข่ายรูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่ ด้านอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเอง (self-defeating humor) ตามกรอบของ Martin et al. (2003) อารมณ์ขันรูปแบบนี้อยู่ในกลุ่มที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัว โดยมีลักษณะของการใช้ตนเองเป็นเป้าหมายของอารมณ์ขัน การยอมให้ผู้อื่นหัวเราะกับตน หรือการใช้อารมณ์ขัน

เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด โดย Yip และ Martin (2006) พบว่าความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัวกับความสามารถทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่ Yue et al. (2014) พบความสัมพันธ์ระหว่าง Self-Defeating Humor กับความโดดเดี่ยวทางสังคมในกลุ่มนักศึกษาจีน สะท้อนถึงผลลัพธ์ทางสังคมด้านลบที่อาจเกิดร่วมกับการใช้อารมณ์ขันรูปแบบนี้ ขณะที่ Heintz และ Ruch (2018) ตั้งข้อสังเกตว่าการจัด Self-Defeating Humor ไว้ในกลุ่มที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัวเพียงด้านเดียวอาจไม่ครอบคลุมความซับซ้อนของการใช้อารมณ์ขันในสถานการณ์จริง โดยผลจากการสัมภาษณ์เชิงการรู้คิดพบว่า การตอบข้อคำถามบางข้อของ Self-Defeating Humor อาจเกี่ยวข้องกับการรับรู้ผลลัพธ์ด้านบวก เช่น อารมณ์เชิงบวกและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีขึ้น ดังนั้นสะท้อนให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง Self-Defeating Humor กับการทำหน้าที่ทางสังคมอาจขึ้นอยู่กับลักษณะและบริบทของการใช้อารมณ์ขัน มากกว่าการจำแนกเป็นอารมณ์ขันเชิงปรับตัวหรือไม่ปรับตัวอย่างตายตัว ประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทักษะเครือข่าย ซึ่งครอบคลุมความสามารถในการเริ่มต้น สร้าง และรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม ยังมีหลักฐานจำกัดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง Self-Defeating Humor กับทักษะเครือข่ายโดยตรง จึงยังไม่สามารถกำหนดทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจนจากวรรณกรรมที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาร่วมกันจะเห็นได้ว่า รูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่สะท้อนความสามารถทางสังคมหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางสังคม ความสามารถทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเชื่อมั่นทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม การแก้ปัญหาระหว่างบุคคล ตลอดจนปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างไรก็ตาม แม้วรรณกรรมที่ผ่านมาได้ศึกษาผลของรูปแบบอารมณ์ขันต่อผลลัพธ์ทางสังคมหลากหลายมิติ แต่ยังไม่พบการศึกษาที่ตรวจสอบความสัมพันธ์และอิทธิพลของรูปแบบอารมณ์ขันต่อทักษะเครือข่ายโดยตรง โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทย เนื่องจากทักษะเครือข่ายเป็นความสามารถในการสร้าง การรักษา และการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จึงอาจพิจารณาได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสามารถทางสังคมในภาพรวม ดังนั้น เมื่อรูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางสังคมหลายมิติ จึงมีเหตุผลเชิงทฤษฎีเพียงพอที่จะคาดการณ์ได้ว่ารูปแบบอารมณ์ขันอาจมีความสัมพันธ์กับทักษะเครือข่ายของนักศึกษาเช่นกัน อีกทั้งการศึกษาวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันแต่ละประเภทอาจส่งผลต่อผลลัพธ์ทางสังคมแตกต่างกัน ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ จึงเป็นไปได้ว่าการพิจารณารูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบร่วมกันจะช่วยอธิบายความแปรปรวนของทักษะเครือข่ายได้ดีกว่าการพิจารณาเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งตรวจสอบทั้งความสัมพันธ์และอิทธิพลของรูปแบบอารมณ์ขันที่มีต่อทักษะเครือข่ายของนักศึกษา ซึ่งนำไปสู่สมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

H1: รูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

H2: รูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบ ได้แก่ อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว และอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการจัดการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

## 2. ผลการเรียนรู้และทักษะเครือข่าย

ผลการเรียนสะสมเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จทางการศึกษาที่สะท้อนความสามารถทางวิชาการ ความรับผิดชอบ และความสามารถในการปรับตัวของผู้เรียน งานวิจัยของ Bautista (2022) และ Chaigusin และ Promsri (2020) พบว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาสามารถมีบทบาทต่อความสำเร็จทางการศึกษาได้ นอกจากนี้ Pelaez-Verdet et al. (2019) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสร้างเครือข่ายและผลการเรียนของนักศึกษา โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social Network Analysis) พบว่าตัวชี้วัดด้านเครือข่ายหลายตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

สะท้อนว่าความสามารถในการเชื่อมโยงและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอาจมีบทบาทต่อความสำเร็จทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าประสิทธิผลของเครือข่ายขึ้นอยู่กับคุณภาพและลักษณะของความสัมพันธ์ ไม่ใช่เพียงจำนวนความเชื่อมโยงที่บุคคลมีอยู่แต่เป็นทักษะเครือข่ายเป็นความสามารถในการสร้าง รักษา และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งอาศัยทักษะทางสังคม การสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะงานวิจัยก่อนหน้านี้จะสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายทางสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังไม่พบข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับความแตกต่างของทักษะเครือข่ายระหว่างนักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกัน โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย ด้วยเหตุนี้ การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งตรวจสอบว่านักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันจะมีทักษะเครือข่ายแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งนำไปสู่สมมติฐานการวิจัย H3: นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันมีทักษะเครือข่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

### ระเบียบวิธีวิจัย

#### 1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่าย ศึกษาความสามารถของรูปแบบอารมณ์ขันในการพยากรณ์ทักษะเครือข่าย และเปรียบเทียบทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกัน ข้อมูลเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ Welch (Welch's ANOVA)

#### 2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการจัดการที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเจรจาและภาวะผู้นำ จำนวน 226 คน โดยมีนักศึกษาสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและตอบแบบสอบถามครบถ้วนจำนวน 185 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 81.86 ของประชากรเป้าหมายในรายวิชา

กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเจรจาและภาวะผู้นำ ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 226 คน โดยมีผู้สมัครใจเข้าร่วมและตอบแบบสอบถามครบถ้วน จำนวน 185 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 81.86 และใช้เฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับความเพียงพอของขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พิจารณาตามแนวทางของ Green (1991) ซึ่งเสนอเกณฑ์  $N \geq 50 + 8m$  สำหรับการทดสอบโมเดลโดยรวม และ  $N \geq 104 + m$  สำหรับการทดสอบตัวแปรพยากรณ์รายตัว เมื่อการศึกษานี้มีตัวแปรพยากรณ์ 4 ตัว จึงต้องการกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 82 และ 108 คน ตามลำดับ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 คนจึงสูงกว่าเกณฑ์ดังกล่าว และมีขนาดเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางด้านความเพียงพอของขนาดตัวอย่างในการวิเคราะห์พหุตัวแปร (Hair et al., 2019)

เกณฑ์การคัดเข้า ได้แก่ (1) เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเจรจาและภาวะผู้นำในช่วงเวลาที่ดำเนินการวิจัย (2) สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย และ (3) ตอบแบบสอบถามได้ครบถ้วน ส่วนเกณฑ์การคัดออก ได้แก่ ผู้ที่ไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หรือตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จนไม่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

#### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 แบบวัดรูปแบบอารมณ์ขัน ใช้แบบวัด Humor Styles Questionnaire (HSQ) ของ Martin et al. (2003) ซึ่งแบ่งรูปแบบอารมณ์ขันออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ (Affiliative Humor)

อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง (Self-Enhancing Humor) อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว (Aggressive Humor) อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง (Self-Defeating Humor) แบบวัดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ แบ่งเป็นด้านละ 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดทักษะเครือข่าย พัฒนาจากแนวคิด Networking Behavior ของ de Janasz และ Forret (2008) ร่วมกับแนวคิดของ Wolff และ Spurk (2020) จำนวน 14 ข้อ โดยครอบคลุมพฤติกรรมการสร้าง รักษา และขยายเครือข่าย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความช่วยเหลือระหว่างบุคคล แบบวัดประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย จำนวน 4 ข้อ ครอบคลุมการกำหนดเป้าหมายในการติดต่อ การเตรียมข้อคำถามเปิดประเด็น การเตรียมประเด็นคำถาม และการเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองก่อนเข้าสู่การสร้างเครือข่าย (2) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ จำนวน 4 ข้อ ครอบคลุมการแสดงความชื่นชม การแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือ การแสดงความขอบคุณ และการติดต่อเพื่อรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ (3) ทักษะเครือข่ายหลัก จำนวน 6 ข้อ ครอบคลุมการแสวงหาความช่วยเหลือจากบุคคลในเครือข่าย การเริ่มต้นปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใหม่ การมองเครือข่ายในลักษณะประโยชน์ร่วมกัน การรวบรวมและจัดการข้อมูลผู้ติดต่อ และการขยายเครือข่ายผ่านบุคคลที่รู้จัก ทั้งนี้ คะแนนจากทั้งสามมิติสามารถนำมาคำนวณเป็นคะแนนทักษะเครือข่ายโดยรวม โดยคะแนนที่สูงกว่าสะท้อนระดับทักษะเครือข่ายที่สูงกว่า และข้อคำถามทุกส่วนใช้มาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

#### 4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมองค์กร การบริหารธุรกิจ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตามแนวทางของ Rovinelli และ Hambleton (1977) เสนอว่าข้อคำถามทุกข้อควรมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67–1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ที่ .50 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากนั้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของแบบวัดจากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 185 คน โดยพิจารณาทั้งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) และค่าสัมประสิทธิ์โอเมกาของแมคโดนัลด์ (McDonald's omega) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบวัดรูปแบบอารมณ์ขันมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .830 และ McDonald's omega เท่ากับ .833 ขณะที่แบบวัดทักษะเครือข่ายมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .811 และ McDonald's omega เท่ากับ .817 ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดสูงกว่า .70 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Hayes & Coutts, 2020; Nunnally & Bernstein, 1994) แสดงให้เห็นว่าแบบวัดทั้งสองมีความสอดคล้องภายในเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

| ตัวแปร          | จำนวนข้อ | Cronbach's $\alpha$ | McDonald's $\omega$ |
|-----------------|----------|---------------------|---------------------|
| รูปแบบอารมณ์ขัน | 32       | .830                | .833                |
| ทักษะเครือข่าย  | 10       | .811                | .817                |

#### 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2569 โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms ผู้เข้าร่วมได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม และสิทธิในการเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกเมื่อโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนหรือสถานภาพทางการศึกษา

ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมในลักษณะไม่ระบุตัวตน และนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้นเพื่อรักษาความลับของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการ สนใจเข้าร่วมการวิจัย และตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับเกณฑ์การคัดออก ได้แก่ การตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน การถอนตัวระหว่างการตอบแบบสอบถาม หรือการไม่ประสงค์เข้าร่วมการวิจัย ทั้งนี้ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 185 ชุด

#### 6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรม Jamovi โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและระดับของตัวแปรที่ศึกษา โดยแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้ 1.00–1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด 1.50–2.49 หมายถึง ระดับน้อย 2.50–3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง 3.50–4.49 หมายถึง ระดับมาก และ 4.50–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่าย

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสามารถของรูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบในการพยากรณ์ทักษะเครือข่าย

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ Welch (Welch's ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบทักษะเครือข่ายของนักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกัน และใช้วิธี Games-Howell สำหรับการเปรียบเทียบรายคู่เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการทดสอบ Shapiro-Wilk พบว่า การแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อนไม่แตกต่างจากการแจกแจงแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $W=.987, p=.077$ ) ซึ่งสอดคล้องกับกราฟ Q-Q ที่แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงใกล้เคียงปกติ นอกจากนี้ กราฟค่าคลาดเคลื่อนเทียบกับค่าพยากรณ์แสดงให้เห็นว่า จุดข้อมูลกระจายรอบศูนย์โดยไม่ปรากฏรูปแบบโค้งหรือรูปกรวยอย่างชัดเจน จึงไม่พบหลักฐานเด่นชัดของการละเมิดข้อตกลงด้านความสัมพันธ์เชิงเส้นและความแปรปรวนคงที่ของค่าคลาดเคลื่อน ผลการตรวจสอบภาวะพหุสหสัมพันธ์พบว่า ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .746–.901 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.11–1.34 จึงไม่พบปัญหาภาวะพหุสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ส่วนค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.02 ซึ่งมีค่าใกล้เคียง 2 จึงไม่บ่งชี้การสัมพันธ์กันของค่าคลาดเคลื่อนอย่างเด่นชัด

สำหรับการเปรียบเทียบทักษะเครือข่ายตามระดับผลการเรียนสะสม ผลการทดสอบความแปรปรวนเท่าเทียมกันด้วย Levene's test ไม่พบการละเมิดข้อตกลงดังกล่าวในตัวแปรทักษะเครือข่ายทั้งสี่ด้าน ( $p > .05$ ) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับผลการเรียนสะสมไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ Welch's ANOVA เพื่อเพิ่มความคงทนของการวิเคราะห์ และใช้วิธี Games-Howell สำหรับการเปรียบเทียบรายคู่เมื่อผลการทดสอบโดยรวมพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

#### ผลการวิจัย

##### 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 71.9 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และ LGBTQ+ จำนวน 3 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.6 สำหรับผลการเรียนสะสม พบว่าส่วนใหญ่มีผลการเรียนสะสมอยู่ระหว่าง 3.26–3.69 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือ 3.00–3.25 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 2.50–2.99 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ตามลำดับ

## 2. สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ศึกษา

เพื่ออธิบายระดับของทักษะเครือข่ายและรูปแบบอารมณ์ขันของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา

| ตัวแปร                          | Mean | SD   | ระดับ   |
|---------------------------------|------|------|---------|
| ทักษะเครือข่าย                  | 3.58 | 0.53 | มาก     |
| อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ | 3.66 | 0.67 | มาก     |
| อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง   | 3.58 | 0.62 | มาก     |
| อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว           | 2.42 | 0.53 | ปานกลาง |
| อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง       | 2.81 | 0.76 | ปานกลาง |

ตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีทักษะเครือข่ายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $M = 3.58$ ,  $SD = 0.53$ ) เมื่อพิจารณา รูปแบบอารมณ์ขัน พบว่า อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ( $M = 3.66$ ,  $SD = 0.67$ ) รองลงมาคือ อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง ( $M = 3.58$ ,  $SD = 0.62$ ) ขณะที่อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว ( $M = 2.42$ ,  $SD = 0.53$ ) และอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง ( $M = 2.81$ ,  $SD = 0.76$ ) อยู่ในระดับปานกลาง

## 3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันและทักษะเครือข่าย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างรูปแบบ อารมณ์ขันและทักษะเครือข่าย ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันและทักษะเครือข่าย

| ตัวแปร                          | r       | p      |
|---------------------------------|---------|--------|
| อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ | .094    | .202   |
| อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง   | .342*** | < .001 |
| อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว           | -.141   | .055   |
| อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง       | .271*** | < .001 |

หมายเหตุ \*\*\* < .001

ตารางที่ 3 พบว่า อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะเครือข่ายในระดับ ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = .342$ ,  $p < .001$ ) ขณะที่อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r = .271$ ,  $p < .001$ ) ส่วนอารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ( $r = .094$ ,  $p = .202$ ) และอารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว ( $r = -.141$ ,  $p = .055$ ) ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสมมติฐานข้อที่ 1 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน

#### 4. ความสามารถของรูปแบบอารมณ์ขันในการพยากรณ์ทักษะเครือข่าย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยกำหนดให้ทักษะเครือข่ายเป็นตัวแปรตาม และรูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบเป็นตัวแปรพยากรณ์ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของรูปแบบอารมณ์ขันที่มีต่อทักษะเครือข่าย

| ตัวแปร                          | B     | SE   | $\beta$ | t      | p      | VIF  | Tol   |
|---------------------------------|-------|------|---------|--------|--------|------|-------|
| ค่าคงที่                        | 2.910 | .332 | -       | 8.775  | < .001 | -    | -     |
| อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ | -.013 | .056 | -.017   | -.239  | .811   | 1.11 | 0.901 |
| อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเอง   | .208  | .063 | .244    | 3.302  | .001   | 1.22 | 0.823 |
| อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าว           | -.235 | .075 | -.234   | -3.125 | .002   | 1.25 | 0.800 |
| อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง       | .191  | .054 | .275    | 3.545  | < .001 | 1.34 | 0.746 |

$R = .436$ ,  $R^2 = .190$ , Adjusted  $R^2 = .172$ ,  $F(4, 180) = 10.50$ ,  $p < .001$ , Durbin-Watson = 2.02

ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า การแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อนมีลักษณะใกล้เคียงการแจกแจงแบบปกติ โดยผลการทดสอบ Shapiro-Wilk ไม่พบความแตกต่างจากการแจกแจงแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $W = .987$ ,  $p = .077$ ) และจากการพิจารณา Q-Q Plot พบว่าจุดข้อมูลส่วนใหญ่เรียงตัวอยู่ใกล้เส้นทแยงมุม ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .746-.901 และค่า Variance Inflation Factor (VIF) อยู่ระหว่าง 1.11-1.34 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 10 แสดงว่าไม่พบปัญหาภาวะพหุสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Hair et al., 2019) นอกจากนี้ ผลการทดสอบ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.02 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน

จากตารางที่ 4 พบว่า รูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบสามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะเครือข่ายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโมเดลการถดถอยโดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $F(4, 180) = 10.50$ ,  $p < .001$ ) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะเครือข่ายได้ร้อยละ 19.0 ( $R^2 = .190$ , Adjusted  $R^2 = .172$ )

เมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวโดยควบคุมอิทธิพลของรูปแบบอารมณ์ขันอื่นในแบบจำลอง พบว่าอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเองพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานสูงที่สุด ( $B = .191$ ,  $\beta = .275$ ,  $t = 3.545$ ,  $p < .001$ ) รองลงมาคืออารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองซึ่งพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $B = .208$ ,  $\beta = .244$ ,  $t = 3.302$ ,  $p = .001$ ) ขณะที่อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $B = -.235$ ,  $\beta = -.234$ ,  $t = -3.125$ ,  $p = .002$ ) ส่วนอารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ไม่สามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $B = -.013$ ,  $\beta = -.017$ ,  $t = -.239$ ,  $p = .811$ )

#### 5. ความแตกต่างของทักษะเครือข่ายตามระดับผลการเรียนสะสม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยเปรียบเทียบทักษะเครือข่ายของนักศึกษาจำแนกตามระดับผลการเรียนสะสม 3 กลุ่ม ได้แก่ GPA 2.00-2.99 จำนวน 58 คน GPA 3.00-3.25 จำนวน 54 คน และ GPA ตั้งแต่ 3.26 ขึ้นไป จำนวน 73 คน การวิเคราะห์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การนำเสนอค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วย Welch's ANOVA และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Games-Howell สำหรับตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ ผู้วิจัยตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนด้วย Levene's test ผลการตรวจสอบไม่พบการละเมิดข้อตกลงดังกล่าวในตัวแปรใด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย [ $F(2,182) = 0.402, p = .670$ ] การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ [ $F(2,182) = 1.003, p = .369$ ] ทักษะเครือข่ายหลัก [ $F(2,182) = 0.471, p = .625$ ] และทักษะเครือข่ายโดยรวม [ $F(2,182) = 0.381, p = .683$ ] อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงรายงานผล Welch's ANOVA ซึ่งมีความคงทนต่อความไม่สมดุลของขนาดกลุ่ม และใช้ Games-Howell สำหรับการเปรียบเทียบรายคู่เพื่อให้แนวทางการวิเคราะห์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ก่อนพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่าง ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะเครือข่ายในแต่ละระดับผลการเรียนสะสม เพื่อแสดงลักษณะและทิศทางของความแตกต่างระหว่างกลุ่มในเบื้องต้น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะเครือข่ายจำแนกตามระดับผลการเรียนสะสม

| ทักษะเครือข่าย                        | 2.00–2.99<br>(n = 58) |      | 3.00–3.25<br>(n = 54) |      | 3.26 ขึ้นไป<br>(n = 73) |     |
|---------------------------------------|-----------------------|------|-----------------------|------|-------------------------|-----|
|                                       | M                     | SD   | M                     | SD   | M                       | SD  |
| การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย | 3.84                  | .60  | 3.72                  | .71  | 3.71                    | .60 |
| การสร้างและรักษาความสัมพันธ์          | 3.06                  | 1.00 | 2.71                  | 1.05 | 2.51                    | .88 |
| ทักษะเครือข่ายหลัก                    | 3.88                  | .61  | 3.69                  | .72  | 3.62                    | .63 |
| ทักษะเครือข่ายโดยรวม                  | 3.72                  | .49  | 3.56                  | .58  | 3.48                    | .50 |

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาที่มี GPA ระหว่าง 2.00–2.99 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย ( $M=3.84, SD=.60$ ) การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ ( $M=3.06, SD=1.00$ ) ทักษะเครือข่ายหลัก ( $M=3.88, SD=.61$ ) และทักษะเครือข่ายโดยรวม ( $M=3.72, SD=.49$ ) ขณะที่นักศึกษาที่มี GPA ตั้งแต่ 3.26 ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ ( $M=2.51, SD=.88$ ) และทักษะเครือข่ายโดยรวม ( $M=3.48, SD=.50$ ) ทั้งนี้ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดังกล่าวเป็นผลเชิงพรรณนา ส่วนผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแสดงด้วย Welch's ANOVA ในตารางที่ 7

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ Welch's ANOVA เปรียบเทียบทักษะเครือข่ายตามระดับผลการเรียนสะสม

| ตัวแปร                                         | Levene's F | p    | Welch's F | df1 | df2     | p     | $\eta^2$ | ผลการทดสอบ |
|------------------------------------------------|------------|------|-----------|-----|---------|-------|----------|------------|
| การเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย          | 0.402      | .670 | 0.824     | 2   | 114.245 | .441  | .008     | ไม่แตกต่าง |
| ทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ | 1.003      | .369 | 5.372     | 2   | 112.918 | .006* | .054     | แตกต่าง    |
| ทักษะเครือข่ายหลัก                             | 0.471      | .625 | 2.906     | 2   | 115.174 | .059  | .028     | ไม่แตกต่าง |
| ทักษะเครือข่ายโดยรวม                           | 0.381      | .683 | 3.789     | 2   | 114.528 | .026* | .036     | แตกต่าง    |

หมายเหตุ \* $< .05$

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ Welch's ANOVA พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันมีทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Welch's  $F(2, 112.918) = 5.372$ ,

$p = .006$ ,  $\eta^2 = .054$ ) และมีทักษะเครือข่ายโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Welch's  $F(2, 114.528) = 3.789$ ,  $p = .026$ ,  $\eta^2 = .036$ ) ขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่าย (Welch's  $F(2, 114.245) = 0.824$ ,  $p = .441$ ,  $\eta^2 = .008$ ) และทักษะเครือข่ายหลัก (Welch's  $F(2, 115.174) = 2.906$ ,  $p = .059$ ,  $\eta^2 = .028$ )

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Games–Howell

| ตัวแปร                                         | กลุ่มที่เปรียบเทียบ             | Mean Difference | SE    | p     | 95% CI         |
|------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------|-------|-------|----------------|
| ทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ | GPA 2.00–2.99 > GPA 3.26 ขึ้นไป | 0.547           | 0.166 | .004* | [0.152, 0.942] |
| ทักษะเครือข่ายโดยรวม                           | GPA 2.00–2.99 > GPA 3.26 ขึ้นไป | 0.237           | 0.086 | .019* | [0.032, 0.442] |

หมายเหตุ \* $< .05$

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Games–Howell พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 2.00–2.99 มีคะแนน ทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์สูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 3.26 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $MD = 0.547$ ,  $SE = 0.166$ ,  $p = .004$ , 95% CI [0.152, 0.942]) และมีคะแนน ทักษะเครือข่ายโดยรวมสูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 3.26 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $MD = 0.237$ ,  $SE = 0.086$ ,  $p = .019$ , 95% CI [0.032, 0.442])

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์โดยรวม สมมติฐานที่ 3 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน เนื่องจากพบความแตกต่างตามระดับผลการเรียนสะสมเฉพาะทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์และทักษะเครือข่ายโดยรวม ขณะที่ไม่พบความแตกต่างในด้านการเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายและทักษะเครือข่ายหลัก

### อภิปรายผลการวิจัย

**ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1** พบว่า อารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองและอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะเครือข่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์และอารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Salavera et al. (2020); Nazir and Rafique (2019); Hernández-López et al. (2026); Afzal (2017) พบว่า รูปแบบอารมณ์ขันมีความเกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ความสามารถทางสังคม และความเชื่อมั่นทางสังคม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์เชิงบวกของอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองอาจเกิดจากบุคคลที่สามารถมองสถานการณ์ต่าง ๆ ในเชิงบวกและจัดการอารมณ์ของตนเองได้ดี มักมีความมั่นใจและพร้อมสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถพิจารณาร่วมกับแนวคิด Broaden-and-Build Theory ซึ่งเสนอว่าอารมณ์เชิงบวกช่วยขยายขอบเขตของความคิดและพฤติกรรมที่บุคคลสามารถเลือกใช้ในขณะนั้น และเมื่อเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจเอื้อต่อการสะสมทรัพยากรส่วนบุคคลและทรัพยากรทางสังคมในระยะยาว (Fredrickson, 2001) ในบริบทของการศึกษารุ่นนี้ แนวคิดดังกล่าวอาจช่วยอธิบายความสัมพันธ์ที่พบระหว่างอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองกับทักษะเครือข่าย กล่าวคือ ลักษณะการใช้อารมณ์ขันที่ช่วยรักษามุมมองเชิงบวกอาจสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิสัมพันธ์และ

พัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงเพียงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงยังไม่สามารถยืนยันกลไกตามทฤษฎีดังกล่าวได้โดยตรง

ส่วนความสัมพันธ์เชิงบวกของอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองอาจสะท้อนบทบาทของการใช้อารมณ์ขันเพื่อสร้างความเป็นกันเองและลดความตึงเครียดในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเอื้อต่อการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลการศึกษานี้ช่วยขยายองค์ความรู้เดิมจากการศึกษาทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปสู่การอธิบายทักษะเครือข่าย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการเรียนและการทำงานในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน เนื่องจากมีเพียงบางรูปแบบของอารมณ์ขันที่แสดงความสัมพันธ์กับทักษะเครือข่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

**ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2** พบว่า รูปแบบอารมณ์ขันทั้งสี่รูปแบบสามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะเครือข่ายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองและอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเองสามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก ข้อค้นพบที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ อารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเอง (self-defeating humor) สามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก แม้รูปแบบอารมณ์ขันดังกล่าวจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัวตามกรอบแนวคิดดั้งเดิมของ Martin et al. (2003) ผลที่พบจึงควรพิจารณาจากหน้าที่ของอารมณ์ขันในบริบทของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าการตีความจากการจำแนกรูปแบบอารมณ์ขันเพียงอย่างเดียวในบางสถานการณ์ การใช้อารมณ์ขันที่มีตนเองเป็นเป้าหมายอาจทำหน้าที่ลดระยะห่างระหว่างบุคคล ทำให้การสนทนามีความเป็นกันเอง และช่วยลดความตึงเครียดในการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งอาจเอื้อต่อการเริ่มต้นและรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สอดคล้องกับ Heintz และ Ruch (2018) ที่ชี้ให้เห็นจากการสัมภาษณ์เชิงการรู้คิดว่าการตอบสนองต่อข้อคำถามบางลักษณะของ self-defeating humor อาจเกี่ยวข้องกับการรับรู้อารมณ์เชิงบวกและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าอารมณ์ขันรูปแบบนี้อาจมีองค์ประกอบที่เอื้อต่อการปรับตัวในบางบริบท ไม่ได้สัมพันธ์กับผลลัพธ์เชิงลบเพียงด้านเดียว อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์เชิงบวกที่พบในการศึกษาครั้งนี้ไม่ควรตีความว่า self-defeating humor เป็นรูปแบบอารมณ์ขันที่เป็นประโยชน์โดยทั่วไป เนื่องจากวรรณกรรมก่อนหน้านี้ยังเชื่อมโยงอารมณ์ขันรูปแบบดังกล่าวกับผลลัพธ์ทางสังคมและจิตวิทยาที่ไม่พึงประสงค์ (Yip & Martin, 2006; Yue et al., 2014) ความแตกต่างของข้อค้นพบจึงอาจสะท้อนว่า หน้าที่ทางสังคมของ self-defeating humor ขึ้นอยู่กับลักษณะและบริบทของการใช้ รวมถึงระดับที่บุคคลใช้อารมณ์ขันกับตนเองเพื่อสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้วัดแรงจูงใจในการใช้อารมณ์ขันหรือบริบทที่เกิดการใช้อารมณ์ขันโดยตรง จึงยังไม่สามารถระบุกลไกที่ทำให้ self-defeating humor สามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวกได้อย่างชัดเจน

ขณะที่อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวสามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ไม่สามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Dewi และ Yanuardi (2025) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันเชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ รวมถึง Yerlikaya และ Karaçoban (2026) และ Tepordei et al. (2014) ที่รายงานความเกี่ยวข้องระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับการแก้ปัญหาระหว่างบุคคลและการจัดการความขัดแย้ง ความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ในทิศทางลบของอารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวอาจอธิบายได้จากลักษณะของอารมณ์ขันประเภทนี้ที่เกี่ยวกับการเสียดสี การเยาะเย้ย หรือการใช้อารมณ์ขันโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่นน้อยกว่า ซึ่งอาจไม่เอื้อต่อการพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระยะยาว ในทางตรงกันข้าม ความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ในทิศทางบวกของอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองมีความสอดคล้องกับแนวคิด Broaden-and-Build ที่อธิบายว่าอารมณ์เชิงบวกอาจเอื้อต่อการขยายรูปแบบการคิดและการกระทำ รวมถึงการสะสมทรัพยากรทางสังคม (Fredrickson, 2001) ผลการศึกษานี้จึงชี้ให้เห็นว่ารูปแบบอารมณ์ขันแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์กับทักษะเครือข่ายแตกต่างกัน และช่วยขยายการประยุกต์ใช้

แนวคิด Humor Styles มาสู่บริบทของทักษะทางวิชาชีพของนักศึกษา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง ความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ดังกล่าวไม่ควรตีความว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

**ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3** พบว่านักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันมีความแตกต่างในทักษะเครือข่ายด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ รวมถึงทักษะเครือข่ายโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการเปรียบเทียบรายคู่พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสมอยู่ระหว่าง 2.00–2.99 มีคะแนนสูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 3.26 ขึ้นไป ขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายและทักษะเครือข่ายหลัก

ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะเครือข่ายอาจไม่ได้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเสมอไป กล่าวคือ GPA อาจสะท้อนความสามารถด้านวิชาการหรือการปฏิบัติตามเกณฑ์การเรียนเป็นหลัก ขณะที่ทักษะเครือข่ายเกี่ยวข้องกับการสร้าง รักษา และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเป็นสมรรถนะอีกมิติหนึ่งที่เกิดจากประสบการณ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อค้นพบนี้สามารถพิจารณาผ่านมุมมองของทุนทางสังคม (social capital) ซึ่งให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่บุคคลสามารถเข้าถึงผ่านความสัมพันธ์และเครือข่ายทางสังคม มากกว่าการพิจารณาคุณลักษณะหรือผลสัมฤทธิ์ของบุคคลเพียงด้านเดียว ในบริบทของนักศึกษา ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์จึงอาจสะท้อนทรัพยากรทางสังคม อีกมิติหนึ่งที่ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลการเรียนสะสม แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ de Janasz และ Forret (2008) ที่เสนอว่าการสร้างเครือข่ายมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาทุนทางสังคมและการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

นอกจากนี้ งานของ de Janasz และ Forret (2008) ยังชี้ให้เห็นว่าการสร้างเครือข่ายเป็นทักษะสำคัญต่อการพัฒนาทุนทางสังคมและความสำเร็จทางอาชีพ ขณะที่ Mishra (2020) สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมว่าเครือข่ายทางสังคม ทุนทางสังคม และการสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทต่อความสำเร็จในระดับอุดมศึกษา แต่กลไกดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่เพียงผลการเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับข้อเสนอของ Pelaez-Verdet et al. (2019) ที่ชี้ว่าเครือข่ายทางสังคมวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายของนักศึกษาและผลการเรียน และชี้ให้เห็นว่าคุณภาพและตำแหน่งของความสัมพันธ์ในเครือข่ายมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจผลลัพธ์ทางการศึกษามากกว่าการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงมิติเดียว นอกจากนี้ แนวคิดของ Freire-Seoane et al. (2019) ยังเสนอว่า GPA และสมรรถนะทักษะ (Soft Skills) เป็นปัจจัยในกลุ่มที่แตกต่างกันในการอธิบายความพร้อมด้านการจ้างงาน จึงเป็นหลักฐานประกอบว่าผลการเรียนและทักษะทางสังคมหรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอาจสะท้อนศักยภาพของนักศึกษาในคนละมิติ ข้อค้นพบของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงไม่สนับสนุนข้อสันนิษฐานว่าระดับผลการเรียนสะสมที่สูงกว่าจะสัมพันธ์กับระดับทักษะเครือข่ายที่สูงกว่าอย่างเป็นลำดับในทุกกรณี

อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่ได้วัดการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนหรือคุณภาพของความสัมพันธ์ทางสังคม ลักษณะเครือข่าย หรือระยะเวลาที่นักศึกษาใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยตรง ดังนั้น จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษากลุ่ม GPA 2.00–2.99 มีคะแนนทักษะเครือข่ายบางด้านสูงกว่ากลุ่ม GPA 3.26 ขึ้นไป ข้อค้นพบดังกล่าวควรได้รับการตรวจสอบเพิ่มเติมโดยการศึกษาที่วัดประสบการณ์การมีส่วนร่วมและโครงสร้างเครือข่ายทางสังคมของนักศึกษาโดยตรง ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะเครือข่ายควบคู่กับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ โดยอาจเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกสร้างและรักษาความสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมกลุ่มโครงการร่วมกับภาคธุรกิจ กิจกรรมศิษย์เก่า การฝึกงาน สหกิจศึกษา และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ เนื่องจากทักษะเครือข่ายเป็นอีกมิติหนึ่งของการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานและการเข้าสู่สังคมวิชาชีพที่ GPA เพียงตัวเดียวอาจไม่สามารถสะท้อนได้อย่างครอบคลุม

### ข้อจำกัดของการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ประการแรก การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาสาขาการจัดการของมหาวิทยาลัยแห่งเดียว จึงมีข้อจำกัดในการอ้างอิงผลไปยังนักศึกษาในสาขาวิชา สถาบันการศึกษา หรือบริบทอื่น ประการที่สอง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้ตอบประเมินตนเอง ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากอคติในการตอบแบบสอบถาม และการใช้ข้อมูลจากแหล่งเดียว (single-source data) ยังอาจเพิ่มความเสี่ยงต่ออคติจากวิธีการวัดร่วม (common method bias) ประการที่สาม การวิจัยใช้การออกแบบเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ทำให้ผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายความสัมพันธ์และความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างตัวแปร ณ ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล แต่ไม่สามารถยืนยันความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้ นอกจากนี้ แม้ผลการวิจัยจะพบว่าอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเองสามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก แต่การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้วัดแรงจูงใจ บริบท หรือรูปแบบการใช้อารมณ์ขันในการปฏิสัมพันธ์จริง จึงยังไม่สามารถอธิบายกลไกที่อยู่เบื้องหลังข้อค้นพบดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาระเบียบวิธีวิจัยให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่ายได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยอาจใช้การวิจัยแบบติดตามผล (Longitudinal Study) เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบอารมณ์ขันและทักษะเครือข่ายในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน หรือใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเพิ่มการสัมภาษณ์หรือข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจบริบทและลักษณะการใช้อารมณ์ขันในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ โดยเฉพาะอารมณ์ขันแบบลดคุณค่าตนเองซึ่งพบว่าเป็นตัวพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวกทั้งที่ตามกรอบแนวคิดดั้งเดิมจัดอยู่ในกลุ่มอารมณ์ขันที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัว นอกจากนี้ ควรลดข้อจำกัดจากการใช้ข้อมูลแบบประเมินตนเองเพียงแหล่งเดียว โดยพิจารณาใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง (Multi-Source Data) เช่น การประเมินจากเพื่อน อาจารย์ หรือผู้ร่วมกิจกรรม ตลอดจนข้อมูลเชิงพฤติกรรมจากการเข้าร่วมกิจกรรม การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ หรือการขยายเครือข่ายจริง เพื่อเปรียบเทียบกับความรู้ทักษะเครือข่ายของผู้ตอบแบบสอบถาม สุดท้าย ควรขยายการศึกษาไปยังนักศึกษาต่างสาขาวิชา สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง หรือกลุ่มผู้ที่อยู่ในบริบทการทำงาน เพื่อพิจารณาว่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับทักษะเครือข่ายมีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันตามบริบท และเพิ่มขอบเขตในการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรที่หลากหลายมากขึ้น

### สรุป

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์กับทักษะเครือข่ายของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยอารมณ์ขันเพื่อเสริมสร้างตนเองและอารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเองเป็นตัวพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก ขณะที่อารมณ์ขันเชิงก้าวร้าวเป็นตัวพยากรณ์ในทิศทางลบ ส่วนอารมณ์ขันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ไม่พบความสามารถในการพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ อารมณ์ขันที่ลดคุณค่าตนเอง ซึ่งโดยทั่วไปถูกจัดอยู่ในกลุ่มอารมณ์ขันที่ไม่เอื้อต่อการปรับตัว กลับสามารถพยากรณ์ทักษะเครือข่ายในทิศทางบวก สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขันกับการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอาจมีความซับซ้อนกว่าการจำแนกรูปแบบอารมณ์ขันออกเป็นด้านที่เอื้อต่อและไม่เอื้อต่อการปรับตัวเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนสะสมแตกต่างกันมีความแตกต่างกันในทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์และทักษะเครือข่ายโดยรวม โดยนักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 2.00–2.99 มีคะแนนในสองด้านดังกล่าวสูงกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนสะสม 3.26 ขึ้นไป ขณะที่ไม่พบความแตกต่างในด้านการเตรียมความพร้อมในการสร้างเครือข่ายและทักษะเครือข่ายหลัก ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะเครือข่ายไม่ได้มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ผู้มีการเรียนสูงกว่าจะมีทักษะเครือข่ายสูงกว่าตามไปด้วยเสมอไป โดยภาพรวมการศึกษานี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบอารมณ์ขัน ผลการเรียน และทักษะเครือข่าย

ของนักศึกษาสาขาการจัดการ และชี้ให้เห็นความสำคัญของการพิจารณาทักษะด้านความสัมพันธ์และเครือข่ายควบคู่กับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสำหรับการทำงานและการเข้าสู่สังคมวิชาชีพ

### เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- เบญญาภา วิไลวรรณ, พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ สุกัญญา แซ่ม้อย. (2567). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนอนุบาล ตามแนวคิดทักษะของนักตร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(1), 324–340. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/265349>
- Afzal, M. (2017). *Humor styles and social self-efficacy among college students* (BS thesis). Institute of Applied Psychology, University of the Punjab. <https://ppri.pk/humor-styles-and-social-self-efficacy-among-college-students/>
- Bautista, F. V. (2022). Humor styles of faculty and academic performance of students in University of Rizal System. *Journal of Positive School Psychology*, 6(8), 4127–4138. <https://journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/10559>
- Chaigusin, S., & Promsri, C. (2020). Academic performance and humor styles of accounting students. *South Asian Research Journal of Humanities and Social Sciences*, 2(3), 193–198. <https://doi.org/10.36346/sarjhss.2020.v02i03.002>
- De Janasz, S. C., & Forret, M. L. (2008). Learning the art of networking: A critical skill for enhancing social capital and career success. *Journal of management education*, 32(5), 629–650. <https://doi.org/10.1177/1052562907307637>
- Dewi, Z. L., & Yanuardi, Y. (2025). Relationship between emotional intelligence and humor styles in first year college students. *Psychology*, 16(2), 186–201. <https://doi.org/10.4236/psych.2025.162011>
- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>
- Freire-Seoane, M. J., Pais-Montes, C., & López-Bermúdez, B. (2019). Grade point average vs competencies: Which are most influential for employability? *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 9(3), 418–433. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-04-2017-0027>
- Green, S. B. (1991). How many subjects does it take to do a regression analysis? *Multivariate Behavioral Research*, 26(3), 499–510. [https://doi.org/10.1207/s15327906mbr2603\\_7](https://doi.org/10.1207/s15327906mbr2603_7)
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning.
- Hayes, A. F., & Coutts, J. J. (2020). Use omega rather than Cronbach's alpha for estimating reliability. *Communication Methods and Measures*, 14(1), 1–24. <https://doi.org/10.1080/19312458.2020.1718629>

- Heintz, S., & Ruch, W. (2018). Can self-defeating humor make you happy? Cognitive interviews reveal the adaptive side of the self-defeating humor style. *Humor*, 31(3), 451–472.  
<https://doi.org/10.1515/humor-2017-0089>
- Hernández-López, L. P., Romero-López, M., & Pichardo-Martínez, M. C. (2026). Influence of humor styles on the social competence of students. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 24(1), 47–68. <https://doi.org/10.25115/ejrep.v24i68.10815>
- Idrees, A., Batool, S., & Kausar, R. (2020). Styles of humor and interpersonal relationships in university students. *FWU Journal of Social Sciences*, 14(4), 57–67.  
<https://www.proquest.com/openview/4be973b79c9d661a8a8dfbfa7de4824/1?pq-origsite=gscholar&cbl=55194>
- James, L. A., & Fox, C. L. (2024). Humor styles in the classroom: Students' perceptions of lecturer humor. *Humor*, 37(1), 109–123. <https://doi.org/10.1515/humor-2023-0061>
- Karakuş, Ö., Ercan, F. Z., & Tekgöz, A. (2014). The relationship between types of humor and perceived social support among adolescents. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 152, 1194–1200. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.09.298>
- Kokkinos, C. M., & Koutsospyros, A. (2023). The moderating role of university students' humor styles on the association between general mental health and subjective well-being. *The Journal of Psychology*, 158(6), 473–495. <https://doi.org/10.1080/00223980.2023.2244128>
- Martin, R. A., Puhlik-Doris, P., Larsen, G., Gray, J., & Weir, K. (2003). Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire. *Journal of Research in Personality*, 37(1), 48–75.  
[https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00534-2](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00534-2)
- Mishra, S. (2020). Social networks, social capital, social support and academic success in higher education: A systematic review with a special focus on “underrepresented” students. *Educational Research Review*, 29, Article 100307.  
<https://doi.org/10.1016/j.edurev.2019.100307>
- Nazir, M., & Rafique, R. (2019). Empathy, styles of humor and social competence among university students. *Pakistan Journal of Social and Clinical Psychology*, 17(1), 47–54.  
<https://gcu.edu.pk/pages/gcupress/pjscp/volumes/pjscp20191-7.pdf>
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Pelaez-Verdet, A., García-Mestanza, J., Carrasco-Santos, M. J., & Gonzalez-Guerrero, E. I. (2019). Students' networking and academic performance: An analysis using social networks measures. In *EDULEARN19 Proceedings* (pp. 6627–6634). IATED.  
<https://doi.org/10.21125/edulearn.2019.1467>
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49–60.  
<https://eric.ed.gov/?id=ED121845>

- Salavera, C., Usán, P., & Jarie, L. (2020). Styles of humor and social skills in students: Gender differences. *Current Psychology*, 39(2), 571–580. <https://doi.org/10.1007/s12144-017-9770-x>
- Tepordei, A.-M., Labăr, A.-V., Frumos, F.-V., & Popa, N.-L. (2014). Humor and styles of handling interpersonal conflicts among university students. *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” – Seciunea Științele Educatiei*, 18, 141–152. <https://www.cceeol.com/search/article-detail?id=277389>
- Vasuhi, B., & Srividya, S. (2025). Humor styles, emotional regulation and social competence among young adults. *Indian Journal of Positive Psychology*, 16(1), 19–25. <https://www.proquest.com/openview/ce9a5e9c5fc379b345f5f59951c8f299/>
- Wolff, H.-G., & Spurr, D. (2020). Developing and validating a short networking behavior scale (SNBS) from Wolff and Moser's (2006) measure. *Journal of Career Assessment*, 28(2), 277–302. <https://doi.org/10.1177/1069072719844924>
- Yerlikaya, E. E., & Karaçoban, F. (2026). Mediating effects of humor styles on the relationship between cognitive flexibility and interpersonal problem-solving skills. *Anales de Psicología*, 42(1), e08. <https://doi.org/10.6018/analesps.650541>
- Yin, T., Yin, J., & Xu, Z. (2023). Chinese students' perceptions of social networks and their academic engagement in technology-enhanced classrooms. *Heliyon*, 9(11), e21686. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e21686>
- Yip, J. A., & Martin, R. A. (2006). Sense of humor, emotional intelligence, and social competence. *Journal of Research in Personality*, 40(6), 1202–1208. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2005.08.005>
- Yue, X. D., Wong, A. Y. M., & Hiranandani, N. A. (2014). Humor styles and loneliness: A study among Hong Kong and Hangzhou undergraduates. *Psychological Reports*, 115(1), 65–74. <https://doi.org/10.2466/20.21.PR0.115c11z1>